އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ ސައުދާ ބިންތު ޒަމްޢަތު ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ

-ޢަބްދުﷲ ފާރޫގު ޙަސަން-

(360 ވަނަ އަދަދާ ގުޅޭ)

ޢަބްދުﷲ ބިން ޒަމްޢަތު އިސްލާމްވުމާއި ތުއްބުރުގެ ބާރުވެރިކަމުގެ ބައްޕަވަމުން
ވަޙީގެ މުއަކްކިދުވީ އަރަބިދަރީން ނަބިއްޔާއަށް ހިތްވަރު ދޭންވީމު ބާކަށްބޭކަލުން އަރަބިއްޔާ ކަށިޔާ
ކަލޭގަކާލާނު ވަރަން ދަރުވާގެން ފިރިކަލުންގެ ފަރާތުގެ ދިރިޔުވެރިވެއްޖެނުން
ވަޙީގެ ނަލީމަ ދުލި އުނބުދުލުކަން ދަރިކަލުން ޢަބްދުއްރަޙްމާނާއި، އަރަބިއްޔާ
އަރަބާ ހިމާޔަތުދު ކަރުއްމެއްވީ. ޢަރަބުގެ މަހަލް އަށް ބާއްޖެވުދު ތުއްބުރުގެ ބާބުކަލުގެ އަވަށްތަކަ
ނަޖްރާނަމާ ކަމުގައި ފުރުޙަތު ސާރިފާ، ދިރިކަލުންގެ ހިމާގެ ތުއްބުރުގެ ތިރީބާތުގެކަ
އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ ސައުދާއާ އަރަބިއްޔާގެ ބައްޕަވަދުގެ ދަރުގައި ހިމެބެވިއްޖެ.
ކާފިރު ބައްޕަވައިގެންނެވި އިނދު އަރަބިއްޔާގެ އަސްލުކަމުން ކަލާސާރިބާ ޝަރަފްﷲ ޢަލައިހި
އަރުދުތުރުގައި ފަންސާސް އަހަރުވެވެ. ވަސަލްއަފުދުގެ ގުކުގެ ކަލްމަލްމަޢާނީ،
އަރަބިއްޔާއަށް އިސްލާމްގެ ދިދުގެ ސަވަލްމަރުތުގެ ތުއްބުރުގެ މަރަބުއިމަދަނުގެ އަޅުގަނޑުގެން
ހޮދު ބާއްޖެވެއްޖެވެ. ޖަބަލުތާހު ކާފިރުގެ ސާރިބާއްޖެ ހިދުމަތަލް ބާނަމްތުރުލު ވަގުތު
ދަރުވަތު ހިބުދުގައި ސަވަބަބާތަމްދާދު އަހަރަތީގެ ހިމާޔަތު އަރަބިއްޔާ ސަވަދުޑަވަތުގެ އެދުރުބަތު ދަޔަލު
ރަސޫލުﷲ ބިޔާދުގެ ބާބުގެ ވަސް ޖުވާދުގެ ބާލު ވަސް އަރަބިއްޔާ އިނގިރޭ ވަޙީގެއަކާތުގެ
އަދި މުއްސަނދިކަމުގެ ވަސް އަރަބިއްޔާގެ ގޮތްތަކެވެ. މިކަލުންގެ ތުއްބުރުގެ ފުރަތަސްވުން
ފަރާތުގެ ނިޔާވެ. އަރަބިއްޔާ ގިނަކަލްޖާ ކަރާ ފުރަތަސަތުގެ ކަމަބާލް ފަރާތް ތަރުވާގެ

ނުބަހައްޓަވައެވެ.

ބީބީ ސަވުދާގެ ދިރިއުޅުމުގައި

އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ ސަވުދާ ބިންތު ޒަމްޢަތު ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ ކައުސަރިބާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ދެކެ ވަރަށް ބޮޑަށް ލޯބިކުރުއްވިއެވެ. ބީބީ ސަވުދާގެ ގަނޑުވަރުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ނުހަނު ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓެވި ދެއްވިއެވެ. ބީބީ ސަވުދާގެ ތެއްބުރުދު ދެރިރިކަސްބެލުން ގަސްދުގައިވީ ތަރުޙީބުޖެހުމް ކުރެއްވުމުގައި ވަރަށް ހިތާމަކުރު ވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އެކަމަނާއި ގެ ހިސްގުތުމުގައި ވަރަށް ފަޅުހުރި ގޮތި ބޮޑުކަމެވެ. އެކަމަނާ ބީބީ ސަވުދާ އަށް ވަރަށް ފުރިހަމަ އަދަބު ކުރައްވިއެވެ. ބީބީ ސަވުދާގެ ހިތްފުށްގައިވާ ހިތާމަ ފުޅުގައި މަޖުބޫރުކަން ދިޔައުމުގަން އެގޮތިރުކަމުއްކު ބަރަކަތްވިއެވެ.

މަރިޔާއަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުން

އާޔަތުމާކަން ރަހުމަތްވެރިކަމުގައި ފުރިހަމަ ސަވުދާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ، އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ ސަވުދާއާ ކާވެނި ބޮޑުވަޑައިގެންނެވި ފަހުން ތިން އަހަރެއްހާއި ދުވަހު މަތްކަމުގައި ދިރިއުޅުއްވިއެވެ. އެއަހަރު އެމާމް ސަވުދާ އެން ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމުގެ އިތުރީ އަދުރުފުޅު ލިބިވަޑައިގެންނުވިއެވެ. ބީބީ ސަވުދާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ރިޔާރައިގެ ދަރިކަލުން ފުދުގައި އަރުހުގައި ބެލެހެއްޓެވި އަބޫބަކުރުއްޞިއްދީޤު ރަޟިޔަﷲ ޢަންހުއެވެ. އެދުބަކުރުންފުސް މަދީނާއަށް ދަތުރުފުޅު ކުރެއްވި އަހުލުބައިތުން މައްކާއަށް ދުރުކުރެއްވިއިރުއެވެ.

މަދީނާއަށް ވަޑައިގެން ހަމަޖެހިވަޑައިގަތުމަށް ނުލަހު ބީބީ ސަވުދާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އެކަމާގެ ފާނުގެ އަހުލު އިޢާލުން ބައްލަވައި، ޒައިދު ބިން ޙާރިޘާގެ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހު އާއި، އަބޫރާފިޢު ރަޟިޔަﷲ ޢަންހު މައްކާއަށް ފޮނުއްވިއެވެ. އުއްމުލް މުއުމިނީން އެކަމަނާގެ ދެ ދަރިކަނބަލުން ކަލުގެއާއި އައްސައްޔިދާ އުއްމުކުލްޘޫމާއި، އައްސައްޔިދާ ފާޠިމަތުއްޒަހްރާ ޖޯޑު އަބޫބަކުރުގެ އަހުލުގައި މަދީނާއަށްވަޑައިގެންނެވިއެވެ.

ބައެއް ރިވާޔަތްތަކުގައިވާ ގޮތުން އައްސައްޔިދާ ސަވުދާ މަދީނާއަށް ވަޑައިގެން ފައިބައިވަޑައިގެންނެވި އަބޫއައްޔޫބު އަންޞާރީ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހުގެ ގެކޮޅެވެ. ކައްސާރިބާ އެބޭ ހުންނެވީ އެގޮތުގައެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް އަހުރިހުން ރިވާޔަތް ކުރާގައިވާ ގޮތުން، އެތިމަނބޭކަލުގެ ފަރާތުގައި އިނީގެން ބީބީ ސަވުދާގެ އަހުލުބައިތުންނަށް ލިބުނީ ހިއްދުވާ ލޮބުވެތިކަމުގެ އަޅުގަނޑު ހިމެނެއެވެ.

އެހެންކަމުން ކީރިތިރަސޫލާގެ އަހްލުބައިތުން
ތަރިބައި ވަޑައިގެން އަޅުއްބަރު ކޮށްދީކަމެވެ.
ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި
ވަސައްލަމްގެ ޙަޔާތް އަނބިކަނބަލުންގެ
ތެރެއިން އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ
ޚަދީޖަތުލް ކުބްރާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ ފިޔަވައި
ކީރިތި ރަސޫލާގެ ބުރަބޮޑުކަމާއި އަނބު
ދީގެ މުއްދަތުކޮޅު ކަރަކާތްތެރިވެދޭ ނަސީބު
ލިބިވަޑައިގަތީ އައްސައްޔިދާ ސައުދާއަށެވެ.
އެކަމަކާ ގޮތުގައިކަން ސަފަރުވެރިކަން އަރަބު
ކީރިތިރަސޫލާގެ އަނބިކަނބަލުންގެ މަޤާމުގައި
ހިމެނިއެވެ.

އައްސައްޔިދާ ސައުދާ އާއި އައްސައްޔިދާ
ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހުމާ ދޭތެރޭގައިވެސް
ކީރިތި ރަސޫލާ ކާވެނިބައްދަވައި ދުރު
އެކުވެރިކަމެވެ. ނަމަވެސް އައްސައްޔިދާ
ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ ކީރިތި ރަސޫލާގެ
ގާތްކަން ވަޑައިގަތީ ދަރިކޮޅަކުން ލިބިވަޑައިގަން
ވަޑައިގެންފައިން ފަހަގައެވެ. ލިބިވަޑައިގެން އެކަމަށް
އަރަބުއެވެ.

އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ
ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ އަކީ އައްސައްޔިދާ
ސައުދާއަށްވުރެ މާ ގިނަ ބޮޑުކަމަކަށްވުރެ ހުވާލާ
ގޮތްތަކުގެ ދިރިއުޅުއްވުމުގައި، ގިނަގުނަބާރު
ކަމުދާތީ ވަރަށް ތަރަފާ ހިތްޕުރުކަން

ޢާއިޝާގެ ފަރާތުން ސައުދާ އެދިވަޑައިގެން
ދެއްވިއެވެ. ކައު ސާރިބާގެ އެއްވެސް
އަނބިކަނބަލަކާ އައްސައްޔިދާ ސައުދާއާ
ދެމެދު ދުވަހަކުވެސް މަސައްކަތެއް
ނުއުފެދެއެވެ. ހުރިހާ ކަމެއްގައިވެސް ކަނބަލުންނާ
އެކު ވެސް އެކަމަނާ ބޭއްވި ވަރަށް ހެއްކަމު
ގޮތަކަށެވެ. ހައްބަތާން އުއްމުލް މުއުމިނީން
އައްސައްޔިދާ ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާގެން
ވާޙިބެއްވޭ ކަމާއިމިކުމެވެ. ހަދީޘްތަކުން
ހިމެނިއެވެ.

އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ
ސައުދާއާބެހޭގޮތުން، އުއްމުލްމުއުމިނީން
އައްސައްޔިދާ ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ
ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

“ސައުދާގެންފިޔަ ބަސްދަރުވެރިކަމުގެ ޝުޢޫރު
ނެތްކަމުގެ އަހަންނަށް އަހަރެން ނުދެކެމެވެ.
އެހެނިހެން ކަނބަލުންގެ ތެރޭގައި އަހަރެންގެ ފުރާނަ
ވެސްނަމަ ރަނގަޅު އަހަރެންގެ ހިތްއަރު
އަންހެނަކު ވެސް ހަމައެކަނި ސައުދާއެވެ.”

އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ
ސައުދާއާއި އުއްމުލް މުއުމިނީން އައްސައްޔިދާ
ޢާއިޝާ އާ ދެބޭކަނބަލުން ބައްދަލު ފަހަރަކަން
އެއްބޭކަނބަލުންނަށް އަނެއްބޭކަނބަލާ
ސަލާމްފުޅު ކުރައްވައި ވެސް އުޅުއްވިއެވެ.
އައްސައްޔިދާ ޢާއިޝާ ރަޟިޔަﷲ ޢަންހާ

ރިވާކުރައްވައިފައިވެއެވެ.

ކައުސާހިބާ ސައްލަﷲ ޢަލައިހި

ވަސައްލަމަ އެއްދުވަހަކު އަހަރެމެންގެ ގޮތަށް

ވަޢައިގެންނެވި އިރު އައްސައްޔިދާ ސައްޔިދުވެސް

އަހަރެމެންގެ ގާތައި އިންނެވިއެވެ. އިތުރު

ސާހިބާ ސައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ

އިހުސާނުވެރިއާގެ އަހަރެމެން ދުލިހުންގެ

ތޮރޮރުގެއެވެ. އެދުވަހު އަހަރެން ކައްކައިދިނީ

ހުރި ބަރިކޮއެވެ. އިތުރުސާހިބާ ދެރިއައްކަށްވެސް

ފުއްޗުވިގުން އަހަރެން ސާހިބާގެ އަރިހުގައި

ދެންނެވިވިއެވެ. ކަމަނާވެސް ދެރިއައްކަށްވާތޯ.

ސާހިބާ އެކަމާ އިންކާރު ކުރައްވައިގެން

އަހަރެން ސާހިބާގެ އަރިހުގަ ފުރުމަތީގައި

ބަރިދާ ކުރެއް އަރިހުގައި ހިތީމުއެވެ.

ސާހިބާވެސް އަހަރެންގެ އަރިހުމަތީގައި ބަރިދާ

ކުރެއް އަރިހުގައި ދެއްވިއެވެ. އިތުރު

ސާހިބާ ސައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ

އަހަރެމެންގެ ބަރަކާތުގެ ވަރަށްބޮޑުން

ހިނިވަރުން ކުރައްވިއެވެ.

ފަރުދުގެ އާދަތް ބަޔާންކުރެވުން

މަދީނާގެ އުދުވަސްވަރުގެ ހާލަތު

ނިޔާވަރު ގޮތުން އެއްމަހާތު މުއުމިނުން ވެސް

މަދީނާގެ އާދަކާދައިގެ މަތިން ޖަލްސާބާތަކަށް

ވަޢައިގެން އުޅުމީ ޖަމާއަތްތަކާއި އެކުގަ

ދަންގަޅިތަކަށް މޮޅެއްޖެއެވެ. ނަމަވެސް

ރަސޫލާ ފާތުމާ ރަސޫލުﷲ ރަސޫލު އާލަމާ

ހިތްޖެހޭ ހަމަޖެހިވަޢައިއެއް ނުގަނެނަވައެވެ.

ރަސޫލާ ފުރާވަޢައިގަނެނަވާ ގޮތުގައި

މުއުމިނުންގެ މައިކަނބަލުން ތިއްބެވުން

ޖެހިވަޢައިގަނެނަވާނީ ފަރުދުގެއެވެ.

އެހެންކަމުން ބަރަހު ރަސޫލުﷲއަށް ނުހުރު

ކައުސާހިބާ ސައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ

ހިރާގާތުގެ ދަރަނިވެސް އުމަސްއަށް

ހުރަހުގެއްވިއެވެ. ނަމަވެސް ކައުސާހިބާ

އެކަމަކަން ޖަވާބުފުޅުއް ނުދެއްވިއެވެ.

ކަމާގެ ގޮތުން އިޙްޔާ އަމަރުފުޅުއް އައިސްފައި

ނުވާތީއެވެ.

އެދުވަސްވަރު، އެއްދުވަހު މުއުމިނުން

އައްސައްޔިދާ ސައްދާ އެއްބަރާކާ

ޒަސޫލާ ޖިހާދު ބަރަށް ނިކުމެވަޢައިގެންނެވިއެވެ. އެއްދުވަހު މުއުމިނުން އަކީ އިސްކާޅުފުޅު

ދިގު ސައްމަތެއް ދޮރުފުޅުގެ ބާކަނބަލާފާވެ.

އެކަމަނާ ދަންނަ ފިރިއެއްކަމުގައި ވާނަމަ

ރުގަނޑެވެސް އެކަމަނާ ފުހަގެކަރުވިއްނެވެ.

އެކަމަނާއާ ރަސޫލުގެ ފާހަގަ ފަރުމީން ބައްދަލުވި

ވަޢައިގަނެމުން ރަސޫލުގެ ފާހަގަ ވިދާޅުވިއެވެ.

"އޭ ސައުދާއެވެ! އަހުގަނޑާ ކަމަނާ

އެނގިއްޖެއެވެ."

(ނިމުނީ)